

ΜΑΡΤΥΡΙΚΗ ΚΑΤΑΘΕΣΗ

ΕΝΩΠΙΟΝ ΕΙΣΑΓΓΕΛΕΑ ΠΡΩΤΟΔΙΚΩΝ ΒΟΛΟΥ

(Δια της κας Πταισματοδίκου Βόλου)

ΥΠΟΜΝΗΜΑ

Στυλιανού Λημνιού του Λεωνίδα, κατοίκου Βόλου, οδός Φυτόκου τέρμα (ΑΦΜ 018345796), stelioslimnios@gmail.com, 6973228205, τεχνολόγος μηχανολόγος μηχανικός,

μέλος του Δ.Σ. της Περιβαλλοντικής Πρωτοβουλίας Μαγνησίας (ΠΠΜ) και μέλος του ΠΑΝ.Δ.ΟΙΚ.Ο.

Βόλος 24 Αυγούστου 2023

A. Προδιαγραφές του έργου της Κάρλας

Το έργο της δημιουργίας του ταμιευτήρα στη θέση της αποξηρανθείσης λίμνης Κάρλας ξεκίνησε το 1999, με χρηματοδότηση Ευρωπαϊκών κονδυλίων (ΕΣΠΑ), και συνεχίζεται μέχρι τις μέρες μας. Το έργο αυτό προέβλεπε τη δημιουργία τεσσάρων χωμάτινων αναχωμάτων συνολικού μήκους 22 χιλιομέτρων και τη δημιουργία τεχνητής λίμνης σε έκταση 38.000 στρέμματα. Είχε και έχει τρεις κύριους σκοπούς:

1. Περιβαλλοντική αποκατάσταση με την πλήρωση του υδροφόρου ορίζοντα, την βελτίωση του μικροκλίματος της περιοχής και την επαναφορά της πανίδας και χλωρίδας που είχε εκλείψει.
2. Άρδευση 92.000 στρεμμάτων στα οποία θα έρχεται το νερό από τον ταμιευτήρα (μετά την πλήρωση του) με την κατασκευή κατάλληλου δικτύου αγωγών και νέων αντλιοστασίων, ώστε να παύσει η υπεράντληση του υδροφόρου ορίζοντα με την λειτουργία των εκατοντάδων ιδιωτικών γεωτρήσεων νόμιμων και παράνομων.
3. Ύδρευση της πόλης του Βόλου, με νερό καλής ποιότητας, ώστε να καταργηθεί η λειτουργία πολλών παλαιών γεωτρήσεων, μεγάλου βάθους, που υδροδοτούν την πόλη με νερό κακής ποιότητα από την περιοχή αυτή.

Για την επίτευξη των στόχων αυτών αναγκαία προϋπόθεση ήταν και είναι η πλήρωση του ταμιευτήρα με επαρκή ποσότητα νερού, το οποίο θα εισέρχεται με φυσικό τρόπο από τους χείμαρρους της περιοχής, αλλά κυρίως από μεταφερόμενες ποσότητες νερού με άντληση από τον Πηνειό ποταμό. Για τον σκοπό αυτό δημιουργήθηκε και λειτουργεί, από το 2014, ένα νέο ισχυρό αντλιοστάσιο στον κόμβο της παλαιάς Ε.Ο. με το δρόμο προς

Συκούριο. Το αντλιοστάσιο αυτό θα έπρεπε ήδη να έχει πληρώσει τη λίμνη έως τη στάθμη δοκιμής αντοχής του φράγματος στο +50,00 m (αυτό δεν έγινε ποτέ) και στη συνέχεια να διατηρεί την ποσότητα νερού περίπου στην στάθμη των +49,50 m (Σημείωση: η μέση στάθμη του πυθμένα είναι στα +44,00 m).

Με τον τρόπο αυτό, θα υπάρχει το ελάχιστο οικολογικό όριο (+47,00 m) για την διατήρηση της ζωής για το φυτικό και ζωικό κεφάλαιο, θα είναι δυνατή τόσο η άρδευση των καλλιεργειών σε 92.000 στρέμματα, θα ενισχυθεί η ύδρευση της πόλης του Βόλου μέσω των 33 νέων γεωτρήσεων και των 2 νέων αντλιοστασίων, ο υδροφόρος ορίζοντας θα συμπληρωθεί και θα πάψουν τα φαινόμενα υποχώρησης των εδαφών στην περιοχή.

B. Υφιστάμενη κατάσταση

1. Παρά το γεγονός ότι το νέο αντλιοστάσιο Πηνειού λειτουργεί κανονικά από το 2014, δεν έγινε ποτέ μέχρι τώρα η πλήρωση δοκιμής, για τον έλεγχο αντοχής του φράγματος, διαδικασία θεμελιώδης για τον χαρακτηρισμό και την κατηγορία του φράγματος και απαραίτητη για την ασφάλεια του φράγματος και των όμορων περιοχών. Προβλέπεται περιγράφεται και απαιτείται από τον κανονισμό λειτουργίας μεγάλων φραγμάτων. Η Περιφέρεια Θεσσαλίας παρέλαβε το έργο το 2014 με πολλά έργα σε εξέλιξη από την Ε.Υ.Δ.Ε. ΚΑΡΛΑΣ (Υ.ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε.) μετά την κατάργησή της. Θα έπρεπε άμεσα να δημιουργήσει τον Φορέα Λειτουργίας του Φράγματος (Φ.Λ.Φ.) ώστε αυτός ο Φορέας να αναλάβει όλες τις προβλεπόμενες υποχρεώσεις του για την καλή λειτουργία αλλά και τη συντήρηση του χωμάτινου φράγματος. Αυτό προβλέπει και η Υπουργική Απόφαση (ΦΕΚ 4420/2016, κεφ Ε, παρ. 4).

Η Απόφαση αυτή έδινε 3 έτη περίοδο στους Κύριους των Έργων αυτών (φράγματα σε λειτουργία) για να προβούν στη σύσταση των Φ.Λ.Φ. . Ο Περιφερειάρχης κ. Αγοραστός, ασχολήθηκε και δρομολόγησε την εφαρμογή αυτής της Απόφασης πολύ μετά την λήξη του χρονικού ορίζοντα που προέβλεπε ο νόμος, με ανάθεση σχετικής μελέτης με σύμβαση τον Ιανουάριο 2019 ύψους 318.222 ευρώ!, αλλά έως σήμερα, 4 χρόνια και 7 μήνες μετά, η μελέτη είναι ακόμη «υπό μελέτη»! και δηλώνει ο ίδιος ότι θα παραδοθεί τέλος του 2023.

2. Σε 42 θέσεις επί των αναχωμάτων του ταμιευτήρα (και ανά 500 μ.) τοποθετήθηκαν κατά την κατασκευή, όργανα παρακολούθησης με τοπογραφικά βάθρα, κλισιόμετρα, πιεζόμετρα και δείκτες καθίζησης, με μοναδικό σκοπό προγραμματισμένα να γίνονται μετρήσεις, και να δίδονται τα αποτελέσματα στην Δ.Α.Φ. (Διοικητική Αρχή Φραγμάτων) για την αξιολόγηση του ταμιευτήρα (ριγματώσεις, καθιζήσεις, υποχωρήσεις, στατικότητα κλπ). Σήμερα τα όργανα αυτά και οι υποδομές τους είναι ήδη κατεστραμμένες. Άγνωστο αν υπήρξαν μετρήσεις. Άγνωστο τι έχει παραδοθεί προς έλεγχο και πιστοποίηση.

3. Δεν ολοκληρώθηκε το έργο άρδευσης των 92.000 στρ. Σήμερα έχει ολοκληρωθεί τμήμα για 20.000 στρ. και είναι σε εξέλιξη έργο για 20.000 στρ. επιπλέον. Για τα υπόλοιπα 52.000 στρ. υπάρχει μόνο η αρχική μελέτη και η ολοκλήρωση του έργου θα γίνει όταν η στάθμη της λίμνης ανέλθει στην στάθμη που προαναφέρθηκε. Αυτό μας απάντησε σε πρόσφατη σχετική ερώτηση ο Περιφερειάρχης Θεσσαλίας κ. Κ. Αγοραστός.

4. Δεν λειτούργησε ποτέ το έργο μεταφοράς νερού στο Βόλο για ύδρευση, βασικός σκοπός που έκρινε θετικά τη χρηματοδότηση του έργου από την Ε.Ε. Παρά το γεγονός ότι το έργο έχει ολοκληρωθεί από το 2016, άγνωστο είναι αν παραδόθηκε μέχρι σήμερα στη ΔΕΥΑΜΒ, αν συντηρείται, από ποιον φορέα και σε ποια κατάσταση ποιότητας και ετοιμότητας βρίσκεται.

5. Το νέο αντλιοστάσιο Πηνειού θα έπρεπε να λειτουργεί στα πλαίσια του έργου της δημιουργίας του ταμιευτήρα. Παραδόξως η λειτουργία του παρεδόθη (άγνωστο πώς και γιατί) στον ΤΟΕΒ ΠΗΝΕΙΟΥ. Ο φορέας αυτός είναι ΝΠΙΔ και αποτελεί συνεταιριστική μορφή αγροτικών συλλόγων με σκοπό την άρδευση καλλιεργειών. Δεν έχει επομένως καμία σχέση με τον ταμιευτήρα και η παράδοση της χρήσης του νέου αντλιοστασίου σ' αυτόν, συνιστά πράξη παράτυπη, ασυμβίβαστη, πιθανόν δε και παράνομη που αλλοιώνει τους στόχους και τα χρονοδιαγράμματα του έργου.

6. Οι φυτεύσεις των 931 στρεμμάτων (με 14.000 δενδρύλλια) γύρω από τον ταμιευτήρα δεν υπάρχουν. Σύμφωνα με πληροφορίες μου διενεργήθηκε ΕΔΕ για το θέμα αυτό αλλά καμιά ενημέρωση δεν είδε το φως της δημοσιότητας, διότι το πόρισμα έκρινε ένοχα τα βοοειδή για όλες τις καταστροφές. Δεν γνωρίζω εάν έχουν αποδοθεί άλλες ευθύνες, για κακοτεχνίες, για μη συντήρηση, για μη φύλαξη, για μη έγκαιρη ενημέρωση, από την Υπηρεσία στον Ανάδοχο του έργου. Οι φυτεύσεις των 14.000 δενδρυλλίων, ύψους 1,30 μ., με κατάλληλη περίφραξη σε 931 στρέμματα, έγιναν σε ένα χρόνο το 2011 αντί σταδιακής φύτευσης δύο χρόνων, με υποχρέωση ποτίσματος, συντήρηση και προστασίας, όπως η σύμβαση κατασκευής του έργου απαιτούσε. Από το 2012 δεν υπάρχουν παρά ελάχιστα στοιχεία περίφραξης. Άρα χάθηκε ο σκοπός του έργου, ώστε στο νεκρό τοπίο από χλωρίδα οι νέες φυτεύσεις να δημιουργήσουν εστίες και πυρήνες χλωρίδας, με σωστή συντήρηση και προστασία να υπάρξει θετική συνέχεια σαν φυτώρια των αρχικών. Δαπανήθηκαν τεράστια ποσά και χάθηκαν. Ποτέ ανάλογο έργο δεν μελετήθηκε, ώστε να υπάρξουν φυτεύσεις και να λειτουργήσουν ισόρροπα με το υπόλοιπο έργο περιβαλλοντικής αποκατάστασης.

7. Ανοιχτή περιβαλλοντική πληγή παραμένει το ορυχείο από το οποίο για τις ανάγκες του έργου εξορύχτηκαν 3 εκατομμύρια κυβικά μέτρα είδη πετρωμάτων. Το ορυχείο αυτό βρίσκεται στην ανατολική πλευρά του ταμιευτήρα, δίπλα στο δρόμο Βελεστίνου-Καναλίων, ιδιοκτησίας σήμερα Δήμου Ρήγα Φεραίου. Μετά την αποχώρηση των τεχνικών εταιρειών έπρεπε να έχει αποκατασταθεί ο χώρος με κατάλληλες φυτεύσεις στους αναβαθμούς του λατομείου, απαίτηση για την αποκατάσταση του περιβάλλοντος κατά την έκδοση άδειας. Όμως τίποτε από αυτά δεν έγινε με κίνδυνο καταστροφών από πλημμυρικά φαινόμενα και εγκατάλειψης κάθε αποκατάστασης. Είναι άγνωστο ποιος φορέας παρέλαβε το χώρο αυτό όπως επίσης αν έχουν παρακρατηθεί ή επιστραφεί οι εγγυητικές επιστολές των εταιρειών για να αποκατασταθεί ο χώρος.

8. Ο υγρότοπος είναι έργο με σκοπό την αναβάθμιση και καθαρισμό των στραγγιδίων από τα στάσιμα νερά εκτός του ταμιευτήρα στις τάφρους ενωτική, υδροληψίας, φυγής. Είναι κατασκευασμένο σε συνολική έκταση 1.100 στρέμματα. Στον χώρο αυτό με κατάλληλη διάταξη στην κυκλοφορία του νερού, θα γίνεται η αναγέννηση και το φιλτράρισμα του, σε τρεις λεκάνες με κατάλληλη φύτευση στους πυθμένες που θα βοηθούν στην ποιοτική αναβάθμιση, πριν αυτό εισέλθει με αντλιοστάσιο στον ταμιευτήρα. Αποτελεί πόλο έλξης και ενημέρωσης των επισκεπτών με πύλη εισόδου, εκθεσιακό περίπτερο, πλωτές εξέδρες με παραδοσιακές καλύβες επί αυτών, διαδρόμους επίσκεψης σε όλο το έργο. Από αυτά τίποτε δεν λειτουργεί. Όλα είναι σε αχρηστία ή κατεστραμμένα,

ο χώρος έχει γίνει ένα απέραντο βουστάσιο που η κόπρος έχει φράξει τους αγωγούς και τις μεταλλικές θυρίδες θυροφραγμάτων των λεκανών καθαρισμού.

9. Τα χειρότερα αποτελέσματα των ανωτέρω αναφορών είναι:

α. Συχνή εμφάνιση νεκρών ψαριών σε μαζική κλίμακα εξ αιτίας της ανεπάρκειας και τοξικότητας των νερών και έλλειψης οξυγόνου. Η τοξικότητα των υδάτων μπορεί να οφείλεται σε ίχνη φυτοφαρμάκων που εισρέουν στον ταμιευτήρα από την ευρύτερη περιοχή καθώς ουσιαστικά δεν λειτουργεί ο βιολογικός κύκλος καθαρισμού στον υγρότοπο και οι τάφροι μεταφοράς νερού από τον Πηνειό δέχονται στραγγίδια φυτοφαρμάκων. Επίσης στον μεγάλο αριθμό βοοειδών που βόσκουν ανεξέλεγκτα δίπλα στο νερό με αποτέλεσμα τόσο την ρύπανση όσο και την καταστροφή της φύτευσης (βλέπε σχετική ΕΔΕ).

β. Έλλειψη επαρκούς ποσότητας νερού στον ταμιευτήρα, για την συνεχή κάλυψη των αγροτών, από το ολοκληρωμένο έργο ά φάση για την άρδευση των πρώτων 20.000 στρεμμάτων. Να σημειωθεί ότι στις εκτάσεις αυτές οι καλλιεργητές έχουν καταργήσει τις ιδιωτικές γεωτρήσεις καθώς η ολοκλήρωση του έργου αυτού αποτελούσε την εγγύηση επάρκειας νερού.

γ. Το γεγονός ότι επί 10 περίπου έτη δεν έγινε δυνατή η πλήρωση του ταμιευτήρα, βαραίνει την Περιφέρεια Θεσσαλίας και τον ΤΟΕΒ Πηνειού που διαχειρίζεται το αντλιοστάσιο και είναι γνωστό ότι η τεχνητή λίμνη βρίσκεται διαρκώς στη στάθμη του οικολογικού της ορίου. Θεωρώ ότι αυτό είναι μία σκόπιμη ενέργεια κλοπής νερού που θα έπρεπε να χρησιμοποιηθεί για την άρδευση των προβλεπόμενων εκτάσεων και την ύδρευση της πόλης του Βόλου.

Πρόσφατα μάλιστα εκδόθηκε απόφαση της Π.Θ. για παύση της υδροδότησης, η οποία έφερε σε απόγνωση αγρότες, παραγωγούς και καλλιεργητές που συμφώνησαν και πειθάρχησαν με τις κατευθύνσεις που προαναφέραμε (βλέπε σχετικά δημοσιεύματα τοπικού τύπου).

Γ. Συμπεράσματα

Τόσο εγώ όσο και η Περιβαλλοντική Πρωτοβουλία Μαγνησίας (Π.Π.Μ.) εκτιμάμε:

Ότι το νερό του Πηνειού από το 2013 δεν φτάνει ποτέ επαρκώς στον ταμιευτήρα, διότι κατά την διαδρομή των 45,492 χλμ. στις τάφρους μεταφοράς 2Δ - 6Τ - 7Τ - 2Τ - Σ4 (από τον Πηνειό μέχρι το νοτιοανατολικό άκρο του ταμιευτήρα) διοχετεύεται κακώς και καταχρηστικώς σε μικρότερους ταμιευτήρες και τάφρους με σκοπό την καταχρηστική άρδευση των καλλιεργειών που είναι εκτός της ζώνης των ολοκληρωμένων έργων και των δεσμεύσεων για την κατασκευή της τεχνητής λίμνης.

Το έργο της άρδευσης για να λειτουργήσει ορθά, σε μέρος ή στο σύνολο των 92.000 στρ. προϋποθέτει την μεταφορά όλου του αντλούμενου νερού στον ταμιευτήρα και αφού αυτός αποκτήσει την απαραίτητη στάθμη (άνω των +49,00 μέτρων) τότε μόνο θα πρέπει να διοχετεύει νερό στις καλλιέργειες.

Η ανυπαρξία Φ.Λ.Φ. (Φορέα Λειτουργίας Φράγματος) και η παράδοση του αντλιοστασίου Πηνειού για λειτουργία και διαχείριση στον ΤΟΕΒ ΠΗΝΕΙΟΥ, καθυστερεί αδικαιολόγητα την πλήρωση του ταμιευτήρα, την αξιολόγηση και την κατηγοριοποίηση από την αρχή Δ.Α.Φ., με συνέπεια και την μη αποκατάσταση του υδροφόρου ορίζοντα και με άμεση συνέπεια τη μη λειτουργία του έργου της ύδρευσης του Βόλου. Παράλληλα δεν μπορεί να ολοκληρωθεί αλλά και να λειτουργήσει ικανοποιητικά το τμήμα άρδευσης των 20.000 στρεμμάτων που παραδόθηκε σε χρήση.

Κατόπιν αυτών θεωρώ ότι επιβάλλεται εκτεταμένη έρευνα για πιθανές σοβαρές πράξεις ή παραλείψεις που συντελέστηκαν παράτυπα ή και παράνομα από την Περιφέρεια Θεσσαλίας, έχουν ως αποτέλεσμα την εμφάνιση σοβαρών προβλημάτων στα νερά και ασθενειών στα ψάρια και γενικότερα στο σύνολο του οικοσυστήματος, έχουν σαν αποτέλεσμα την καθυστέρηση στην επίτευξη των στόχων άρδευσης και ύδρευσης του Βόλου, έχουν σαν αποτέλεσμα τις μεγάλες καταστροφές σε τμήματα και υποέργα, έχουν σαν αποτέλεσμα την εγκατάλειψη και μη συντήρηση πανάκριβων εξοπλισμών και στοιχείων.

Υπάρχουν το σώμα Επιθεωρητών Δημοσίων έργων και το σώμα Επιθεωρητών Δημόσιας Διοίκησης, τους οποίους μπορείτε να καλέσετε, για να ελέγξουν και να δούνε επιτόπου τα έργα, να εξετάσουν και ερευνήσουν τους φακέλους έργων, για αυτά τα έργα που προβληματίζουν με την εικόνα που σήμερα παρουσιάζουν όπως: τα έργα για τις φυτεύσεις, τα έργα του υγροτόπου, τα έργα α΄ φάσης άρδευσης, τα έργα ύδρευσης Βόλου, τα συνοδά έργα, το έργο αντλιοστάσιο Πηνειού και μεταφοράς νερού, ώστε να αποκαλυφτούν οι αιτίες, οι ευθύνες, οι ζημίες, η σπατάλη δημοσίου χρήματος, η κακοδιαχείριση, οι παρατυπίες, που μπορεί να υπάρχουν.

Με τιμή